

իսկ եթէ այդ միջոցն էլ չի օդնի և չի ազդի նոցա վրայ՝ այն ժամանակ գիմել նորին Արբութեան, ուղարկելով Կրօնական Փողովի այդ մասին հազմած արձանագրութիւնը: 25 յունուարի, թ. 168:

ՍԻՆՈԴԻ ՕՐԱԳՐԵՐԻՑ ՔԱՂԱԿԱՆԵՐ

18 դեկտմ., թ. 712. Սինօդը՝ Ատրպատականի Առաջնորդի միջնորդութեան համաձայն որոշեց. Վեհափառ կաթոլիկոսի պատուելի համաձայն ուղարկել Մ. Աթոռի գանձարանից մի տարի ժամանակով Ռւրմիոյ փոխանորդ Տ. Խորէն վարդապետ Լազարեանին ամսական 30 ոռոքլի, ի նկատի ունենալով Ռւրմիոյ փոխանորդութեան ծայրայեղ նիւթեական սուղ միջոցները:

18 դեկտմ., թ. 714. Սինօդը՝ քննութեան առնելով Մողղոկի Գէորգ քհնյ. Փարեմուղեանի մեղաղրութեան գործը՝ օտարին և վիճակային հասոյթների հաշիւների մէջ անհարազատ զտնուելու, Տէր-Մափայլեանի պսակը ճշշտութեամբ չարձանագրելու և ծննդեան քաղուածները Հըմաքարերական մատեան չմուծելու ու եկեղեցու սպասաւորին պաշտօնից հեռացնելու համար, որոշեց. Հաստատել Աստրախանի Կոնսիստորիայի որոշումը, որով Փարեմուղեան քհն. դադարում է քահանայազործութիւնից 2 ամիս ժամանակով:

20 դեկտմ., թ. 718. Սինօդը՝ համաձայն Վեհափառ կաթուղիկոսի դեկտմ. 20-ի կանդակի, որոշեց. պատուիրել Մ. Տաճարի լուսարարապետի օգնականին գեկտեմբ. 23-ին երդուեցնել իջման ո. Սեղանի առաջ Զմիւռնիայի առաջնորդ Մատթէոս Տ. վարդապետ ինձեւանին՝ նոյն ամսի 24-ին եպիսկոպոս ձեռնազրելու համար:

27 դեկտ., թ. 728. Սինօդը՝ քննութեան առնելով Մերզի Աղեքսանդր քհնյ. Պոպովիկանի և Արշակ քհնյ. Տէր Ռուսականի ու Ասխարատի ծմաւոն քհնյ. Աղբալեանի մեղաղրութեան գործը, որոշեց. կարճել յիշեալ քահանաների գէմ

յարուցուած մեղադրանքը՝ Զինարեան, Ասրեան և Աղբաւեան օրիորդների պատկը 13 տար. աւելի և 16-ից պակաս հասակում կատարելու համար ի նկատի ունենալով, որ նոքա, որպէս Անդրկովկասի բնակիչներու շափահաս են հաշմարւում 13 տար. վեր հասակում իսկ նոյն քահանաների մեղադրանքը՝ հարսնացուների տարիքը չափաբերականում ոչ բոլորովին՝ այլ մատաւոր ճշտութեամբ արձանագրելու համար, կարճել 1913 թ. փետր. 21-ի Բարձր Հրովարտակի գօրաւթեամբ:

27 գեկտմ., թ. 730. Ախնօղը՝ Վրաստանի կոնսիստորիայի միջնորդութեան համաձայն, որոշեց. Վեհափառ կաթուղիկոսի պատուերի համաձայն թոյլ տալ Վրաստանի կոնսիստորիային ընդունել հոգեոր կոչման մէջ Գանձակի գաւ. Զաղիր զիւղի բնակիչ Բէզլար Տէր-Եղիադարեանին, և առաջադրել թեմի առաջնորդին ձեռնազրել նրան քահանայ Զաղիր զիւղի վրայ, պարտաւորեցնելով նրան մի ամսուայ ընթացքում ձեռք բերել ձայնագրութեան վկայական:

27 գեկտեմբերի, թ. 731. Ախնօղը՝ լսելով Երեանի կոնսիստորիայի 1913 թ. նոյեմբ. 29-ի № 8293 յայտարարութիւնը, որոշեց. բացատրել նոյն կոնսիստորիային, որ հանգուցեալ քահանաների դիակի վրայ զրած գանձանակատուփից զոյացած զրամը պատկանում է օծողին, իսկ պատարագի ժամանակ շրջեցրած զանձանակադրամը պատկանում է պատարագիչ քահանային:

4 յունուարի, թ. 1. Ախնօղը որոշեց. տալ վանքապատկան երկու արօտատեղերը (զոռուղներ) Վաղարշապատցի Արամ Այվազեանին և Յարութիւն Բզնունուն մի տարի ժամանակով՝ սկսած 1914 թ. յունուարի 1-ից մինչև 1915 թ. յունուարի 1-ը առաջինը (70 գես.) 1001 ռ. 15 կոպ. և երկրորդը (58 գես.) 601 ռուր. այն պայմանով, որ յուլիսի 1-ից յետոյ Մայր Աթոռի ագարակի անասունները անարգել արածել կարողանան յիշեալ արօտատեղերում:

15 յունուարի թ. 3. Ախողը որոշեց. Նախկին
տարիների օրինակի համաձայն ուզարկել կ. Պալսի Ազ-
դային Ա. Փրկչէ Հիւանդանոցին Մայր Աթռի կողմից մի
հարիւր ուրբի նպաստ:

15 յունստարի, թ. 8: Սինօդը՝ քննտեսան առնելով
երևանի Թեմական գպրոցի 1914 թ. Նախահաշիւրու որոշեց-
հաստատել Ներկայացրած նախահաշիւրու որի համաձայն
մուտքը և սպասւում՝ 32000 ռուբլի և նոյնքան էլ ելք, և
ուղարկել ի գործադրութիւն: Մուտքի գլխաւոր յօդուած-
ներն են՝ 8000 ռ. գպրոցական արդիւնք չափաբերական-
ներից և պահեներից, մոմավաճառութիւնից 2500 ռուբլի,
կալուածերից և պասոաժից՝ 11600 ռ. թոշակներից
3000 ռ. նպաստ 8. Աֆրիկեանից 1000 ռ. տոկոսներ
1800 ռ. ևն, իսկ ելքի գլխաւորը յօդուածներն են՝
ուսուցիչներին 19674 ռ. կալուածական ծախք և հարկ
2500 ռ., նպաստ Մ. Ղարաքիլիսայի ծխ. գպրոցներին
2500 ռ., երեանի Դայեանեան օր. գպրոցին 1000 ռ. և
Ա. Հոփիսիմելի գիմնազիային 500 ռ. ևն:

15 յունուարի թ. 10. Աղօղլը համաձայն Վրաստանի Հ. կոնսիստորիայի միջնորդութեան որոշեց. թոյլ տալ նոյն կոնսիստորիային հոգեար կոչման մէջ ընդունել Ախտքալակի դաւ. Թոք-Մամսար զիւղի բնակիչ Կարապետ Տէր. Յարութունեանին և առաջադրել թեմի առաջնորդին ձեռնազրել նրան քահանայ յիշեալ զիւղի վրայ:

17 յունուարի, թ. 12, Սինօդը՝ լսելով Ախալցխայի Ա. Փրկիչ եկեղեցու ծխական հոգաբարձութեան անցեալ տարուայ նոյեմբերի 5-ի յայտաբարձութիւնը, որով խընդում են վերագարձնել պետական գանձարանից եկեղեցական կալուածները վերագարձնելուց յետոյ Սինօդին ուղարկուած Ա. Փրկիչ եկեղեցու 3000 ռուբլին, որոշեց. ի նկատի ունենալով, որ Ախալցխայի Ա. Փրկիչ եկեղեցուն 1906 և 1907 թ. ուղարկուել է Կովկասի Տ. Փոխարքայի թոյլտութեամբ 4012 ռ. 52 կոպ. աւելի նրանց հասանելի գումարից, մերժել նոյն եկեղեցու հոգաբարձութեան

խնդիրը 3000 ռ. վերագարձնելու վերաբերմամբ և պատռիրել Վրաստանի կոնսիստորեային պահանջել և ստանալ նոյն հոգաբարձութիւնից աւելորդաբար ստացած գումարը:

17 յունուարի, թ. 13. Սինօդը՝ լսելով Վեհափառ Կաթուղիկոսի այս տալուայ յունուարի 8-ի, № 38, կոնդակը, որով պատուիրում է անել արժանի տնօրինութիւն Սևանի հոչակաւոր մենաստանը բարեկարգ և մաքուր վիճակի մէջ զնելու համար, որոշեց. Համաձայն նորին Սրբութեան տնօրինութեան, նախ, ազատ համարել Սևանի վանահօր պաշտօնից Սարդիս եպիսկոպոսին և մենաստանի ընդհանուր վերահսկողութիւնը յանձնել Երեանի փաթեմակալ Խորին եպիսկոպոսին ժամանակաւորապէս մինչեւ նորին Սրբութեան առանձին տնօրինութիւնը և, Երկրորդ՝ պատուիրել Սևանի միաբաններ Եղիշէ և Մեսրոպ վարդապետներին վերագառնալ մենաստանը և սրտեռանդ աշխատել վանքի բարենորոգութեան համար Տեղորէն եպիսկոպոսի վերահսկողութեամբ, որ նորին Սրբութեան կանխագոյն հաճութեամբ վանքի միաբաններից նշանակելու է առանձին խորհուրդ:

17 յունուարի, թ. 14. Սինօդը՝ քննութեան առնելով Հերթեցեան նախկին քահանայի անցեալ տարուայ հոկտեմբերի 25-ին կառավարիչ Սենատին ուղարկելու համար տուած բողոքը Սինօդի այն օրագրական վճռի զէմ որով կարգայօծ է եղած Հերթեցեանը, որոշեց. Համաձայն Օր. XI հտ. I մ. 143 յօդ. I հտ. II մ. 27 յօդ. 8 կտի և XI հմ. 570 և 690 յօդուածների, մերժել Հերթեցեանի խնդիրը նրա բողոքը կառավարիչ Սենատի վճռարեկ զեպարտամենտին ուղարկելու մասին և վերագարձնել այդ բողոքը նրան:

20 յունուարի, թ. 15 Սինօդը որոշեց. պատուիրել Ախալցխայի Հոգ. Կառավարութեան Ծիրող զիւղում զբանւող էջմիածնապատկան պարտէզները տալ կապալով Ախալցխայի բնակիչ Յակովի Բայրուրդեանին տասը տարի ժամանակով տարեկան 40 ռուբ. վարձով, այլև պտղատու-

ծառերի թիւն աւելացնելու և պարտէզները ցանկապատելու պայմանով:

20 յունուարի, թ. 16. Սինօղը՝ ի նկատի ունենալով, որ երեանի նահանգ. Դատարանի վճռով արդէն քանդուած է Սինօղի և «Տայլար» հողերի կապալառու Մ. Կարապետեանի մէջ կապած պայմանը, որոշեց. Նշանակել այս տարուայ մարտի 5-ին աճուրդ առանց կրկնաճռւրդի կապալով տալու համար կարսի շրջանում գտնուող վանքապատկան 600 դես. «Տայլար» կոչուած հողերը, յայտարարելով, որ այդ հողերը տրւում են իննը տարով. աճուրդն սկսուելու. է տարեկան 1700 ռուբլուց, և գրաւական է ներկայացուելու աճուրդին մասնակցելու համար 600 ռուբլի:

20 յունուարի, թ. 17. Սինօղը՝ Վրաստանի կոնսիստորիայի միջնորդութեան համաձայն որոշեց. թոյլ տալ նոյն կոնսիստորիային հոգեոր կոչման մէջ ընդունել Ախալքալակի Գառ. Իխտիլա-Սամասր զիւղի բնակիչ Արշակ Տէ. Թաշատրեանին և պատուիրել թեմի առաջնորդին ձեռնազրել նրան քահանայ նոյն զիւղի վրայ:

20 յունուարի, թ. 20 Սինօղը Վրաստանի կոնսիստորիայի միջնորդութեան համաձայն որոշեց. թոյլ տալ նոյն կոնսիստորիային ընդունել հոգեոր կոչման մէջ Գորբու Գառ. Ղզիկիսա զիւղի բնակիչ Յովհաննէս Աղամեանին և առաջազրել թեմի առաջնորդին ձեռնազրել նրան քահանայ նոյն զիւղի վրայ:

24 յունուարի, թ. 31. Սինօղը՝ նախապէս ստանալով Կովկասի Տ. Փոխարքայից հաճութիւն կովկասի սահմաններում յօդուտ Երեանի Թեմական դպրոցի նրա 75 ամեայ յօրելեանի առթիւ 200,000 ռուբլու հանգանակութիւն անելու մասին, որոշեց. ռւզարկել Երեանի Թեմական դպրոցի Հոդաբարձութեան յատուկ ժապաւինեալ մատեան, պատուիրել կազմակերպել և սկսել կամաւոր նուիրատութիւններ ժողովելու գործը և հանգանակու-

թիւնը վերջանալուց յետոյ մատեանը ուղարկել Սինօդիո
ի զննութիւն։

24 յունուարի, թ. 32. Սինօդը՝ լսելով Վեհափառ
կաթողիկոսի այս տարուայ յունուարի 9-ի, № 94. կոն-
դակը, որոշեց, Համաձայն Նորին Արքութեան տնօրինու-
թեան ընդունել նախկին վարդապետ Արտէն Դատճեանին
հոգեոր կոչման մէջ, վերադարձնել նրա նախկին վարդա-
պետական կարգը և նշանակել նրան Աննահնի վանքի
միաբան։

27 յունուարի թ. 35 Սինօդը՝ Վրաստանի թեմի
առաջնորդի անցած տարուայ դեկտեմբերի 23-ի, № 1465
յայտարարութիւնից նկատելով, որ Տփխիոսի Ո. Մինաս
եկեղեցու երկրորդ քահանայի ընտրութեան մասնակցել
են 5-րդ ծիսական ժողովում 300 ծիսականներից ընդամե-
նը 28 հոգի, որոշեց բացատրել թեմի առաջնորդին, որ
կայացած ժողովը չի համապատասխանում ծիսական կա-
նոնադրութեան պահանջներին, հետեապէս ընծայացու
Սարգիս սարկաւոգ Երզնկեանի ընտրութիւնը պէտք է
համարել չեղեալ և ապագայում առաջնորդուել ծիսական
կանոնադրութեան ճիշտ իմաստով։

29 յունուարի, թ. 72. Սինօդը՝ Վրաստանի Հ. Կոն-
սիստորիայի միջնորդութեան համաձայն, որոշեց. թոյլ
տալ նոյն կանսիստորիային ընդունել հոգեոր կոչման մէջ
Արալցիսայի գաւ. Տամալա զիւղի բնակիչ Եղիշէ Տէր-Ցա-
կովրեանին, և առաջարկել թեմի առաջնորդին ձեռնա-
զրել նրան քահանայ նոյն գաւառի Ծուղրութ գիւղի վրայ։